

محمدتقی رهبر، امام جمعه موقت اصفهان در گفت‌وگو با «ایران»:

طرح مسائل تنش‌زا در نماز جمعه فاصله مردم با مسئولان را بیشتر می‌کند

ذره بین | **رژوانه رضایی پور** خبرنگار

نماز جمعه هفته گذشته تهران، با یک تفاوت نسبت به نماز جمعه‌های پیش از این برگزار شد. حاج علی‌اکبری که به تازگی از سوی رهبری انقلاب به امامت جمعه موقت تهران منصوب شده، در نخستین حضورش در مصلی از ستاد برگزاری خواست تا دودیف از میله‌های نماز جمعه برداشته شود. این حرکت همراه با این جمله که «دوستان حفاظت لطف کردند و با این درخواست موافقت کردند امیدوارم هم فاصله ظاهری و واقعی بین مسئولان و مردم برداشته شود»، واکنش‌های زیادی را برانگیخت. هرچند بسیاری از این کار استقبال کردند اما به همین میزان بودند افرادی که آن را خیلی دارای اهمیت ندانستند آن هم پس از گذشت ۴۰ سال از پیروزی انقلاب. با حجت‌الاسلام محمدتقی رهبر، امام جمعه موقت اصفهان در خصوص اهمیت چنین اقدامی و انتقاداتی که بعضاً به کیفیت برپایی نماز جمعه در سراسر کشور مطرح می‌شود، گفت‌وگو کرده‌ایم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

درباره اقدام آقای حاج علی‌اکبری در نماز جمعه یعنی توصیه به برداشتن نرده‌های حائل نظریات مختلفی بیان شده برخی استقبال کرده و بعضی هم گفته‌اند آنقدر مهم نیست و ارتباط مردم با مسئولان موانع دیگری هم دارد. شما چه نظری در این باره دارید؟

پیش از این نیز آقای آل‌هاشم امام جمعه تبریز چنین اقدامی کرد. اما ایشان کار دیگری نیز انجام داده است و آن اینکه به برخی از مسئولان که به مصالح مردم در ارتباط هستند، گفت می‌تواند با یکی دو ساعت پیش از برگزاری نماز جمعه، مستقر کنید تا مردم بپایند و حرف‌های خود را آزادانه با شما مطرح کنند و شما هم به کار مردم برسید. اقدام آقای علی‌اکبری نیز اقدام شایسته‌ای است. بنده خودم هم بیش از ۳۰ سال است امام جمعه موقت اصفهان هستم. ما نباید با مردم فاصله‌ای داشته

شأن مجلس و ممنوع‌التصویری منتقد

نعل وارونه | **احسان بدایعی** خبرنگار

درگیری لفظی با کارمند گمرک می‌کشد. بعد از انتشار فیلم آن درگیری توضیح می‌دهد که آن کارمند به دلیل بلوغ بودن و اهل سنت بودن به وی توهین کرده و خیلی زود مشخص می‌شود خود آن کارمند هم اهل سنت است. مجلس در حمایت از نماینده تشکیل جلسه غیرعلنی می‌دهد و ۴۰ نماینده خواستار استیضاح وزیر اقتصاد و عزل رئیس کل گمرک می‌شوند. هم‌زمان پرونده سرقت علمی نماینده هم افشا می‌گردد و در ادامه هیچ کدام از این قضایا هیچ عذرخواهی وجود ندارد.

اکبر رنجبزرزاده، عضو هیأت رئیسه مجلس درباره جلسه مجلسی‌ها با مدیران صدا و سیما که خبر ممنوع‌التصویری زائری در آن اعلام شده به خبرگزاری «فارس» گفته است: «در این جلسه این مطلب مطرح شد که فردی که از سر عصبانیت و به بی‌کراهی کلامی مبنی بر اینکه شرم بر مجلسی باد که... می‌گوید، طبیعتاً در رسانه‌ها حضور چنین افراد و اشخاصی ممکن است

مردم بودند. اینها الگوی اسلامی است. البته ممکن است که الان بگویند بحث رعایت امنیت است که درست هم است اما باید فکری برای آن کرد.

■ برخی البته معتقدند که عدم استقبال از نماز جمعه‌ها در قیاس با سال‌های دورتر کیفیت خطبه‌های آن است که مسائل همه اقشار جامعه را دربرنمی‌گیرد.

از کیفیت همه نماز جمعه‌ها خبر ندارم اما همه جمعه مخصوص در شهرهای بزرگ مانند تهران و اصفهان و مشهد و... سعی بر این دارند که مسائل مردم، تقوا و اخلاق را در نظر بگیرند. خطبه اول نماز جمعه سفارش به تقواست. تقوای سیاسی، اقتصادی و... البته مسائل مردم هم باید مورد توجه قرار بگیرد که این گونه هم هست. اما برخی وقت‌ها بعضی از آنه جمعه قوی‌تر در این موارد صحبت می‌کنند و برخی دیگر نیز مواضع ضعیف‌تری دارند.

■ بحث بیشتر بر سر آن چیزی است که در خطبه دوم که به بیان مسائل سیاسی اختصاص دارد، مطرح می‌شود...

مسائلی که مطرح می‌شود نباید تنش‌زا باشد. نماز جمعه محور وحدت است امام جمعه اگر نصیحتی دارد با زبان ملایم آن را بیان کند بدون اینکه تشنج آفرین باشد. رعایت این نکات بهتر است تا اینکه انسان بخواهد با خشونت و تند حرف بزند. تا آنجایی که می‌توانیم در برخی خطبه‌ها رعایت می‌شود. طرح این گونه مسائل تنش‌زا باعث فاصله بیشتر مردم و حکومت می‌شود.

■ به نظر تان حضور جوان‌ها در نماز جمعه آن گونه که انتظار می‌رود، هست؟

تربیین جمعه میدان معارف اسلامی است. من در هفته‌هایی که قرار است به نماز جمعه بروم، دو سه روز قبل مطالعات زیادی انجام می‌دهم که کدام مسأله مهم‌تر است و طرح کدام موضوع واجب‌تر است و نیاز امروز جامعه به چیست و... خطیب جمعه باید روی این موضوعات وقت بگذارد. البته رویکرد جوانان شاید علل دیگری جدای از خطیب جمعه داشته باشد. مقداری از رویکرد جوانان ناشی از عملکردهایی است که در تشکیلات مدیریتی وجود

دارد. جوانی که درس خوانده و بیکار است چگونه انتظار حضور او در نماز جمعه وجود دارد؟ بنابراین دلیل عدم استقبال جوانان را می‌توان ناشی از همین موضوعات دانست و مربوط به خطیب جمعه ندانست. دستگاه‌های فرهنگی اجرائی و استخوانی اگر خوب کار کنند، چنین اتفاقی نمی‌افتد. رویکرد

جوانان به مسائل زندگی و اشتغال آنان برمی‌گردد. وقتی می‌بینند پدران با مقداری حقوق بازنشستگی باید زندگی خود را بگذرانند، چگونه دل‌شان گرم شود.

■ برداشتن نرده‌های حائل در اصفهان هم عملی شده؟

نه ولی اعتقاد دارم که از همه جا با رعایت اصول امنیتی باید این حصارها را برداشت. انمه

جمعه و ستادها و دستگاه‌های امنیتی در این مورد تصمیم می‌گیرند. آنها باید در این میدان اقدامات مناسبی داشته باشند. برداشتن این نرده‌ها تحول خوب است که باعث می‌شود ارتباط مردم با مسئولان و کسانی که فقط در صف اول نماز جمعه می‌نشینند، بیشتر شود.

البته ماجرا یک اشکال اساسی دیگر هم دارد که در این جلسه که به اعلام ممنوع‌التصویری زائری ختم شده، خود او برای بیان توضیح و دفاعیات حاضر نبوده؛ چیزی که جز یک طرفه به قاضی

شرافت سیاسی در بوته آزمون دو نامه

بنام و زندگی‌ام را صرف تلاش اصلاح‌گرانه خطاهایشان سازم، اما لحظه‌ای مشمول ننگ حمایت پیمان شکنانی قرار نگیرم که با پشت کردن به تمام اصول حقوق و اخلاق، خارج خردمندانه و صلح‌جویانه «برجام» خارج شدند و با باز تحمیل تحریم‌های غیرانسانی، میلیون‌ها نفر از هموطنان مرا به زیر خط فقر کشانده‌اند.» انتقاد این زندانی سیاسی از سیاستمداران آمریکا و تحریم‌های ظالمانه‌ای که علیه مردم ایران اعمال می‌شود، ناخودآگاه یادآور نام‌های است که دو سال پیش به امضای ۳۰ نفر از ایرانیان مقیم خارج رسیده بود و آنها با الصاق عنوان فعال سیاسی و مدنی به خود خواستار تشدید تحریم‌های آمریکا علیه ایران از سوی ترامپ شده بودند. نامه‌ای که اکثر کاربران شبکه‌های اجتماعی همان زمان آن را مصداق وطن‌فروشی توصیف کردند. حالا با کمپینی تحت عنوان نه به حجاب اجباری با اتهام «تبلیغ علیه نظام» و «شاعره و ترویج بدحجابی در جامعه» زندانی است، در واکنش به حمایت آمریکایی‌ها نوشت: «از امثال جنابان ترامپ، پمپئو، بوتون خواهشمندم اشک تمساح حقوق بشری‌شان را جای دیگری بریزند.» او در بخش دیگری از این نامه همچنین به مخالفت با تحریم‌های آمریکا علیه ایران پرداخت و افزود: «تربیح می‌دهم تمام عمر در حبس

بیاوهی کوتاه یک ادعای شکنجه

آن عالی‌ترین مقامات هر دو قوه مجریه و قضائیه با صدور دستورهای جداگانه‌ای خواستار بررسی سریع و دقیق آن شدند. بررسی‌ای که بر اساس آن اعلام شد بخشی در هنگام انتقال با مأموران درگیر شده و شکنجه نشده است. بیاوهی که پیرامون این ادعای شکنجه مطرح شد اما بی‌حاصل نبود. نفس معمول شدن تحقیق درباره چنین ادعاهایی در صورت اثبات کذب بودن نه تنها راه را بر سوءاستفاده رسانه‌های معاند برای تخریب چهره نظام جمهوری اسلامی می‌بندد بلکه از احتمال این که در آینده نیز افرادی از راه طرح ادعاهای دروغین اینجینینی دست به جوسازی و حاشیه‌پردازی بزنند می‌کاهد. همانقدر که در مقابل اثبات ادعاهایی که حکایت از برخورد‌های ناصواب نیروهای اطلاعاتی و امنیتی و ضابطان قضایی در هر سطح با متهمان داشته باشد باید و می‌تواند به پیش‌بینی راهکارهایی در جهت مقابله با چنین رویدادهایی بینجامد. با وجود این یک واقعیت از نیازی جدی خبر می‌دهد: واقعیت باورپذیری ادعاهایی نظیر ادعای اسماعیل بخشی درباره شکنجه در نزد افکار عمومی که باید برای پاسخ به آن تقویت نهادهای مدنی همچون رسانه‌های مستقل داخلی و نهاد وکالت و تقویت رویکرد بیطرفانه آنها را در دستور کار قرار داد.

دیدگاه

از وقتی فیلم اعتصاب کارگران هفت تپه در شبکه‌های اجتماعی دست به دست می‌شد تصویر او در ذهن بسیاری باقی مانده بود، تصویر کارگری که بی‌هراس از تبعات احتمالی اقدامش در میانه میدان می‌ایستاد و انگار دوربین موبایل جز او دیگر کارگرانی را که خواهان دریافت حقوق معوقه‌شان بودند نمی‌دید. بازداشتش به نسبت برخی بازداشت‌های دیگر خیلی طولانی نشد، پس از یک ماه با تودیع وثیقه ۴۰۰ میلیون تومانی آزاد شد و خیلی زود برای کار به کارخانه برگشت. اما سه هفته بعد از آزادی‌اش مطلبی در صفحه اینستاگرامی به نام او منتشر شد که یک بار دیگر نامش را بر سر زبان‌ها انداخت. اسماعیل بخشی مدعی بود که مأموران وزارت اطلاعات در جریان بازداشت او را شکنجه کرده‌اند. در حالی که ادعاهای اینجینینی در سال‌های گذشته فارغ از صحت و سقم‌شان به خبری مگو در رسانه‌های رسمی تبدیل می‌شدند یا در مواردی همچون بازداشتگاه کهریزک این بزرگی فاجعه بود که پای رسانه‌ها و بالطبع دستگاه قضایی را به ماجرا باز می‌کرد، این بار به حکم وجود شبکه‌های اجتماعی، کار ادعای بخشی خیلی زود به آنجا رسید که کمیسیون امنیت ملی مجلس و پس از

وزیر امور خارجه شمع‌بایان ۵۹ سالگی اش را در آستانه پرواز از تهران به دهلی نو خاموش کرد و وارد آخرین سال از دهه ششم زندگی‌اش شد. این مراسم کوچک را خدمه پرواز پیش‌بینی کرده بودند. اقدامی که شاید تا حدودی از تلخ‌کامی مواجهه با فشارهای داخلی و خارجی می‌کاست. پس از آن محمدجواد ظریف در راهرو هواپیمای در حلقه تجاری قرار گرفت که مشکلات و دغدغه‌های پیش‌بینی‌شده را با او در میان می‌گذاشتند و خواستار رایزنی‌های دیپلماتیک او در جهت حل این مشکلات بودند.

عکس نوشت | **عکس نوشت**

رفتن نیست؛ اقدامی خارج از دایره انصاف و عدالت که باعث می‌شود این سؤال پیش بیاید آیا مجلسی‌ها در دیگر داورهای خود نیز همین طور یک طرفه به قاضی می‌روند؟ شاید بتوان قبول کرد که جمله زائری قدری تند بوده اما اینکه برای یک جمله بشود فردی را ممنوع‌التصویر کرد قابل قبول نیست. مجلس حالا اتفاقاً جدی‌تر از قبل مورد سؤال است که چرا علاوه بر عدم واکنش قابل قبول در برابر رفتار نماینده سراسران و اقدامات مشابه نمایندگان، اینگونه سد آزادی بیان هم می‌شود که مبادا حرف درشتی بشنود و سخن تندی به جانش برنشیند. به هر حال حداقل ما ایرانی‌ها خوب می‌دانیم که «حرمت امام‌زاده به منوالی است»، اگر هم نمایندگان محترم بر این باورند که جایی سخن تندی علیه آنها مطرح شده، بد نیست به جای تخطئه گوینده قدری هم به مجموعه رفتارها و مناسبات خودشان نگاهی بیندازند چقدر در شأن نهاد مجلس در منظر عمومی ظاهر می‌شوند.

پنجره

در هفته‌ای که گذشت، نگارش دو نامه و بازتاب آن در شبکه‌های اجتماعی یکبار دیگر نشان داد که وطن‌دوستی و شرافتمندی در کار سیاسی موضوعی مستقل از انتقاد یا مخالفت با یک نظام سیاسی است. در حالی که شماری از ایرانیان مخالف نظام جمهوری اسلامی که بیشتر در خارج از کشور اقامت دارند برای دست یافتن به آرزوهای خود در نامه‌ای حیوانه به دونالد ترامپ رئیس جمهوری آمریکا، خواستار حمایت مالی یک دولت بیگانه از رضا پهلوی فرزند شاه مخلوع ایران شدند، در ایران یک زندانی واکشی به حمایت مقامات آمریکایی از خود نشان داد که بسیاری آن را تودهنی او به امثال ترامپ و پمپئو توصیف کردند. «فرهاد میمنی» که گفته می‌شود به عنوان یک فعال مدنی و در همکاری با کمپینی تحت عنوان نه به حجاب اجباری با اتهام «تبلیغ علیه نظام» و «شاعره و ترویج بدحجابی در جامعه» زندانی است، در واکنش به حمایت آمریکایی‌ها نوشت: «از امثال جنابان ترامپ، پمپئو، بوتون خواهشمندم اشک تمساح حقوق بشری‌شان را جای دیگری بریزند.» او در بخش دیگری از این نامه همچنین به مخالفت با تحریم‌های آمریکا علیه ایران پرداخت و افزود: «تربیح می‌دهم تمام عمر در حبس